

Studiedag

JOODSE SCHOLEN IN DE SCHADUW VAN DE WET HET JOODSE ONDERWIJS EN DE BELGISCHE ONDERWIJSPOLITIEK

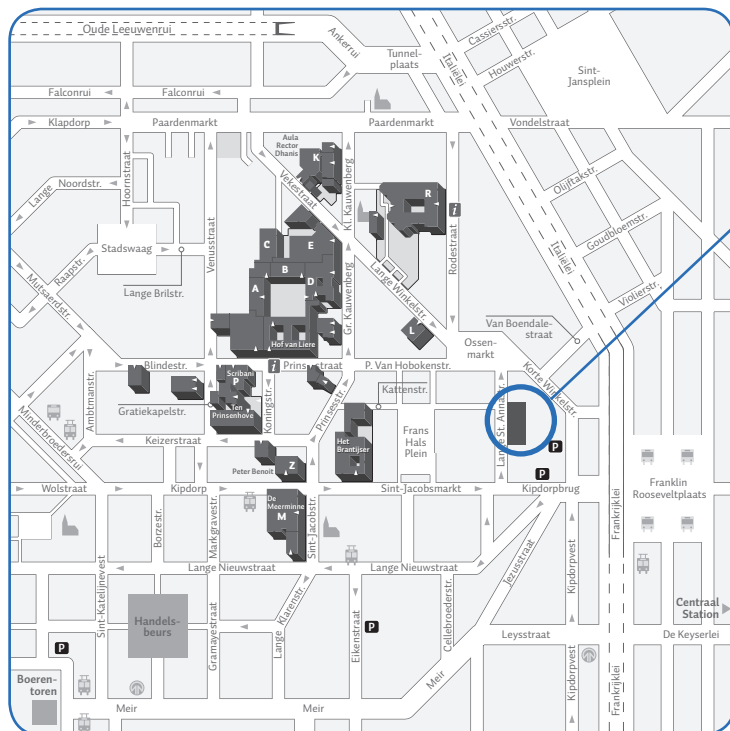
Organisatie

Instituut voor Joodse Studies (Universiteit Antwerpen)
in samenwerking met
Dr. Adriaan Overbeek - Universiteit Antwerpen / Vrije Universiteit Amsterdam

Inschrijving

Instituut voor Joodse Studies - Universiteit Antwerpen
Prinsstraat 13, L.400 - BE-2000 Antwerpen
T +32 (0)3 265 52 43 - F +32 (0)3 265 52 41
ijs@ua.ac.be - www.ua.ac.be/ijs/inschrijven

Studiedag in het Nederlands - toegang gratis

Plaats

Universiteit Antwerpen
Gebouw Grauwzusters
Promotiezaal
Lange Sint-Annastraat 7
BE-2000 Antwerpen

ijs
INSTITUUT VOOR
JOODSE STUDIES

JOODSE SCHOLEN IN DE SCHADUW VAN DE WET HET JOODSE ONDERWIJS EN DE BELGISCHE ONDERWIJSPOLITIEK

Studiedag naar aanleiding van de 50ste verjaardag van de Schoolpactwet
(wet 29 mei 1959)

19/05/2009 - Universiteit Antwerpen

Universiteit Antwerpen

VOORMIDDAG

Joods onderwijs en onderwijspacificatie

Voorzitter: Adriaan Overbeeke - Universiteit Antwerpen / Vrije Universiteit Amsterdam

De Schoolpactwet bezegelde de naoorlogse Schoolstrijd door de verankering van de belangrijkste principes van de schoolvrede, het Schoolpact, in het recht. Wetgeving wordt vaak bepaald door de grote spelers, die zich sterk kunnen laten gelden bij de beleids- en besluitvorming. Ze heeft echter ook effecten op de minderheden. Deze studiedag zal specifiek focussen op de gevolgen ervan voor het joodse onderwijs.

In het ochtendprogramma wordt de betekenis die de wetgeving, in het bijzonder pacificatiewetgeving als die uit 1959, en het daarop geënte onderwijsbeleid van de overheid heeft voor de onderwijsinitiatieven van joodse signatuur. Deze onderwijsinitiatieven zijn getalsmatig van geen betekenis maar zijn desalniettemin interessante spelers in het onderwijslandschap.

- 10:00 Verwelkoming
Vivian Liska - Instituut voor Joodse Studies, Universiteit Antwerpen
- 10:15 Inleiding
Adriaan Overbeeke - Universiteit Antwerpen / Vrije Universiteit Amsterdam
Joodse minderheden en hun (eigen) onderwijs: overheidsbeleid als grensbepaler...
- 10:30 **Jan De Groof**
Regeringscommissaris / Universiteit van Tilburg / College of Europe
De wet van 29 mei 1959: het pact bezegelt een politiek conflict, de wetgever verzilvert het pact, ... voor wie?
- 11:00 Koffiepauze
- 11:30 **Shaul Wachsstock** - Tachkemonischool Antwerpen
1959-2009. Vijftig jaar joods onderwijs onder het pact: een Antwerpse ervaring
- 12:00 **Marjoke Rietveld-van Wingerden** - Vrije Universiteit Amsterdam
De Nederlandse wetgeving en joods onderwijs: van voorrecht tot recht
- 12:30 Lunchpauze

NAMIDDAG

Joods onderwijs: over eigen keuzes en over dwang

Voorzitter: Herman Van Goethem - Universiteit Antwerpen

Het inrichten van joods onderwijs voor joodse kinderen in de leerplichtige leeftijd heeft een geschiedenis die ver terugreikt voor de politieke verwickelingen die leidden tot de Schoolpactwet. Het inrichten van een brede variatie aan scholen uit eigen keuze is hiervan het gevolg. Die keuze was niet volstrekt afhankelijk van de royale of minder royale positie die de wetgeving aan vrije onderwijsinstellingen bood. Is onderwijsvrijheid sinds 1831 een sleutelbegrip in de Belgische onderwijsgeschiedenis, neemt dat niet weg dat enkel de joodse gemeenschappen - weliswaar onder Duitse bezetting - in de uitzonderlijke positie kwamen dat joodse kinderen verplicht gesegregeerd werden in exclusief voor hen bedoelde scholen.

In de namiddaglezingen komen deze twee fundamenteel verschillende fenomenen aan bod. In het spoor daarvan komt de vraag aan de orde van de plaats die joods onderwijs nog heeft, als minderheidsonderwijs, in een steeds veranderende en pluraler wordende samenleving.

- 14:30 Inleiding
Herman Van Goethem - Universiteit Antwerpen
- 14:40 **Veerle Vanden Daelen** - Universiteit Antwerpen
Over dagscholen, bijscholen, cheiders en jesjivot: een historiek van joods onderwijs in België
- 15:20 **Barbara Dickschen** - Stichting voor de Eigentijdse Herinnering, Université Libre de Bruxelles
De verplichte segregatie van joodse leerlingen: joodse scholen 1941-1943
- 16:00 Koffiepauze
- 16:30 **Guido Vanheeswijck** - Universiteit Antwerpen
Joods onderwijs: kind van de verzuiling of uitdrukking van een eigen identiteit?
- 17:00 Slottoespraak
Cathy Berx - Gouverneur van de Provincie Antwerpen